

LBRIS

We know
books

Costanzo Preve

Al Patrulea Război Mondial

Traducere din limba italiană de Maria-Cristina Șerban

Alexandria
Publishing House

Cuprins

CELE DOUĂ SEMNIFICAȚII ALE TERMENULUI „RĂZBOI” FOLOSITE ÎN ACEST TEXT	7
CUM SĂ ÎNFRUNȚI O SITUAȚIE ISTORICĂ ȘI POLITICĂ INEDITĂ ȘI PARADOXALĂ FĂRĂ SĂ TE SPERII ȘI FĂRĂ SĂ-ȚI PIERZI CAPUL	11
SFÂRȘITUL URSS-ULUI, CEA MAI MARE TRAGEDIE ISTORICĂ DIN SECOLUL XX	21
PĂCATUL MORTAL AL EUROPEI CONTEMPORANE. HERRENVOLK DEMOCRACY ȘI COLONIALISMUL IMPERIALIST	29
PRIMUL RĂZBOI MONDIAL. NEMAIUZITUL MASACRU NEJUSTIFICAT, DIZOLVAREA TRAGICĂ A DOUĂ IMPERII MULTINAȚIONALE MERITUOASE ȘI REVOLUȚIA MARXISMULUI CELEI DE-A DOUA INTERNAȚIONALE ÎMPOTRIVA CAPITALULUI.....	59

AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL.
IMPOSIBILA UNIFICARE IDEOLOGICĂ
NATIONAL-SOCIALISTĂ A EUROPEI.
REZISTENȚA NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ,
ALIANȚA DINTRE ANGLO-AMERICANI
ȘI SOVIETICI ȘI DISTRUGEREA FINALĂ
A INDEPENDENȚEI EUROPENE ȘI
A IMPERIILOR COLONIALE EUROPENE..... 113

CEL DE-AL TREILEA RĂZBOI MONDIAL.
ÎNTREPĂTRUNDEREA ÎNFRUNTĂRII
GEOPOLITICE DINTRE SUA ȘI URSS
CU ÎNFRUNTAREA IDEOLOGICĂ ȘI SOCIALĂ
DINTRE CAPITALISM ȘI COMUNISM
LA NIVEL INTERNAȚIONAL.
CEI TREIZECI DE ANI GLORIOȘI
AI LUI HOBBSAWM ȘI DECOLONIZAREA.
UNICUL REZIDUU COLONIAL ȘI
RASIST PERMIS: SIONISMUL ȘI ISRAELUL 151

AL PATRULEA RĂZBOI MONDIAL ÎN CURS.
IREZISTIBILUL PROCES DE CONSTITUIRE
GEOPOLITICĂ MONDIALĂ A
IMPERIULUI AMERICAN. POLITICA,
ECONOMIA, IDEOLOGIA ȘI STRATEGIA
MILITARĂ A IMPERIULUI.
CARACTERUL STRUCTURAL HETEROGEN
ȘI „IMPUR” AL FORȚELOR CARE I SE OPUN.
DE CE SĂ SPRIJINIM ACESTE FORȚE,
ACUM ȘI ÎN VIITORUL APROPIAT..... 191

*Avertisment preliminar***CELE DOUĂ SEMNIFICAȚII ALE
TERMENULUI „RĂZBOI” FOLOSITE ÎN
ACEST TEXT**

Titlul acestui eseu este *Al patrulea război mondial*. Aceasta presupune, în primul rând, că un al patrulea război mondial² este în desfășurare, dar nu sunt atât de naiv încât să nu știu că numai locuitorii din Afganistan sau Irak ar putea fi de acord, chiar și cu eventuale rezerve, pe când locuitorii subalterni din Europa, în care trăiesc și eu, ar putea, cel mult, să admită că există o strategie geopolitică imperială americană, dar nu ar merge atât de

2. Așa cum vom vedea, pentru Costanzo Preve, esența istoriei politice este violența, așadar războiul. Epoca contemporană este cea a celui de al patrulea război mondial, definit în raport cu celelalte trei. Cum războaiele sunt mai degrabă repere ce definesc perioadele modernității, și nu evenimente individualizate, am folosit litere minuscule, derogând de la ortografia uzuală a limbii române unde pentru cele două conflicte de mare anvergură sunt folosite îndeobște majusculele. [n. ed.]

departe încât să o numească „război”, să nu mai vorbim de al patrulea război mondial. Dar ce exagerare! Și așa cum spune o vorbă bătrânească piemonteză: „esageroma nèn!” („să nu exagerăm!”). De fapt, este mai bine să exagerezi decât să treci lucrurile sub tăcere! Așa cum spunea Jean-Jacques Rousseau, un paradox este mai bun decât o prejudecată!

În al doilea rând, chiar dacă, la vremea sa, Clausewitz a rezolvat problema afirmând lapidar că războiul real nu e nimic altceva decât o continuare a politicii prin alte mijloace, dacă deschidem un dicționar obișnuit al limbii italiene, descoperim că termenul „război” este rezervat în general operațiunilor de război ale conflictului militar dintre armatele regulate ale statelor suverane. În acest sens specific, au existat în secolul XX doar două războaie mondiale, primul (1914-1918) și al doilea (1939-1945). Al treilea război mondial nu ar fi existat niciodată și se vorbește cel mult despre războiul rece dintre SUA și URSS, admitând că în unele zone ale lumii (Coreea, Vietnam, Angola etc.), acest război rece sau confruntare globală (*global confrontation*) a luat forma unei confruntări militare între armate, cu procente de morți și răniți însumând câteva milioane de oameni. În ceea ce privește „al patrulea” război, care dă titlul acestui eseu al meu, foarte puțini ar admite că este în desfășurare, și în mod paradoxal o afirmă doar suporterii strategiei imperiale americane, care în realitate susțin că este în curs un război global, războiul împotriva terorismului internațional, combinat

cu un al doilea război, împotriva „statelor paria”, pentru a extinde în întreaga lume așa-zisa „democrație”. Cine crede că exagerez când vorbesc despre cel de-al patrulea război mondial este rugat să se adreseze direct domnului Bush senior, așa-zișilor *neo-con* (neo-conservatorii din SUA) și întregului circ intelectual mediatic european care îi sprijină și îi susține.

În acest eseu, termenul de „război” este utilizat în două sensuri împletite, pe care le putem defini drept „strict” și „larg”:

Strict vorbind, războiul este un set de operațiuni militare efectuate de armate obișnuite ale statelor sau ale statelor-națiune. La acest set de operațiuni militare, numite (impropriu) „obișnuite”, se adaugă adesea (nu întotdeauna) un al doilea set de operațiuni militare, numite (impropriu) „neobișnuite”, fie prin formațiuni partizane cu legitimitate patriotică și/sau ideologică, fie prin servicii secrete „scutite” de respectarea regulilor așa-numitei „legi a războiului” (Convenția de la Geneva etc.). În ceea ce mă privește, războiul este întotdeauna un război total, iar în conceptul meu de război, în sensul strict, sunt cuprinse atât operațiunile așa-zise „obișnuite”, cât și așa-zisele operațiuni „neobișnuite”. Toate războaiele au încălcat regulile, dar numai cei învinși sunt chemați la răspundere, în timp ce învingătorii sunt întotdeauna achitați în mod automat, în baza propriei victorii. Proce-sele de la Nürnberg și Tokyo au fost, de fapt, instituite, cu respectivele lor condamnări la moarte ale învinșilor, dar

nu au fost instituite și procesele Londrei și Washingtonului, iar respectivele condamnări la moarte (Hiroshima, Nagasaki, Dresda, milioane de deținuți lăsați să moară de foame, milioane de oameni expulzați din teritoriile în care trăiau de secole etc.), care ar fi fost ultrajustificate din punct de vedere moral, au fost înlocuite cu medalii, pensii domnești și monumente comemorative. Dar timpul are în comun cu elefanții faptul de a avea o memorie lungă, din fericire.

În sens larg, războiul este o confruntare globală de tip strategic care are loc între state, alianțe de state și sisteme sociale opuse și/sau conflictuale, iar această confruntare globală, care este întotdeauna de tip strategic, are apoi momente tactice secundare, de confruntare armată (direct sau prin forțe combatante intermediare) sau de relaxare provizorie cu soluții diplomatice pe termen scurt sau mediu. Într-o confruntare strategică, prin definiție, nu există niciodată soluții pe termen lung, doar, cel mult, pe „termen prelungit” sau ceva de acest gen.

În acest eseu al meu, termenul de „război” a fost folosit, în sens strict, pentru primul (1914-1918) și cel de-al doilea război mondial (1939-1945), și, în sens larg, pentru al treilea (1945-1989) și pentru al patrulea, care este încă în curs, și, în prezent, extrem de imprevizibil. Această dublă utilizare este intuitivă pentru cititor, dar, pentru a risipi orice posibilă neînțelegere, am preferat să o fac explicită în acest, poate pleonastic, avertisment preliminar.

Prolog

CUM SĂ ÎNFRUNȚI O SITUAȚIE ISTORICĂ ȘI POLITICĂ INEDITĂ ȘI PARADOXALĂ FĂRĂ SĂ TE SPERII ȘI FĂRĂ SĂ-ȚI PIERZI CAPUL

Potrivit scriitorului italian Gadda³, „eu”-ul este „cel mai odios dintre pronume”. Prima persoană este adaptată naratorului unui roman polițist sau vechiului veteran care compune o autobiografie în care, în plus față de nararea sa, povestește tot contextul social și politic al erei în care a trăit. Aceasta este o „sursă secundară”, tipică pentru un istoric, deși este „secundară” și față de sacrul document scris. Cu toate acestea, în acest prolog, voi viola principiul conform căruia un eseu istoric-politic trebuie să fie anonim și impersonal, alimentat doar de „fapte”

3. Carlo Emilio Gadda (1893-1973), scriitor italian. S-au tradus, în română, romanele sale, *Gagliarda sau Asediul Insulei Capri* (1944) și *Încurcătura blestemată din strada Merulana* (1969).

și evaluări ale acestor fapte, despre care chiar și istoricii profesioniști vor admite (deși cu reținere) că pot fi „interpretate” altfel, pentru a face un scurt discurs personal, ba chiar unul generațional. Cred că există un individ unic și irepetabil, care nu are nevoie, pentru a fi așa, să fie de genul „cosmic-istoric”, cum era Napoleon văzut de Hegel, la Jena, în 1806, dar poate fi foarte bine unul dintre milioanele de personaje anonime care servesc drept fundal al proiectelor celor puternici; dar cred că, alături de acest individ unic și irepetabil, există ceva impalpabil pe care îl putem numi experiență generațională. Ei bine, în acest prolog voi vorbi despre situația istorică actuală, în cei doi termeni de „inedit” și „paradoxal”, dar voi începe de la modesta și încă tangibilă mea experiență generațională.

M-am născut în aprilie 1943. În certificatul meu de naștere, acum îngălbenit de timp, mai există încă scris anul XXI din Era Fascistă⁴. Cu siguranță nu am ales era fascistă, și nici părinții mei nu au ales-o, deoarece când ea începuse, tatăl meu avea doar doisprezece ani, iar mama mea, doar doi. Cu toate acestea, locul în care m-am născut a fost condiționat direct de istorie, pentru că în acele luni au început bombardamentele masive ale aliaților, oamenii erau „strămutați” (aș fi curios să știu câți tineri știu astăzi semnificația acestui adjectiv *curios*), în mediul rural, să nu moară sub bombardamente. Bineînțeles, nu

4. Calendarul fascist a fost introdus de Mussolini, în 1925, dar începea retroactiv cu 28 octombrie 1922, prima zi a anului I, pentru a celebra Marșul asupra Romei și preluarea puterii.

eram „conștient”, dar eram deja viu și în putere, iar cel de-al doilea război mondial „m-a atins”, chiar dacă nu m-a putut „interpela” pentru a mă face să „reacționez” în cele trei moduri posibile ale vremii: militanța fascistă, militanța antifascistă și, în fine, rămânerea în expectativă oportunistă pentru a ști cine a câștigat, cine a pierdut și când ar fi momentul potrivit să mă grăbesc să sar în ajutorul învingătorului obosit, fără ca acesta din urmă să mă împuște din greșeală, crezând cumva că agitația frenetică servilă a brațelor mele este un act ostil.

Prin urmare aveam doar doi ani când s-a încheiat al doilea război mondial. Cu toate acestea, pe parcursul întregii perioade a celui de-al treilea război mondial (1945-1989), o perioadă care a coincis cu copilăria, tinerețea și maturitatea mea, am fost literalmente „bătut în cuiele” fantasmelor ideologice ale generației anterioare, și anume fantasmalele Fascismului împotriva Antifascismului. Cititorul să nu mă înțeleagă greșit. Evident, nu susțin că era o pseudoproblemă și o dilemă falsă. Nici nu visez să afirm asta. Contrastul istoric, politic și militar între fascism și antifascism, mai ales în Italia, a fost un lucru foarte grav și tragic, demn de atenție și respect. Într-o proiecție psihologică, în întregime virtuală și retrospectivă, fără ca acest conflict să fi avut în realitate vreun efect practic asupra alegerilor mele politice și existențiale, am devenit „antifascist” la optsprezece ani, sau cam așa ceva, și încă sunt, așa cum sunt susținător abstract al lui Vercingetorix și Mithridates, al luptătorilor bizantini împotriva turcii.

lor, în 1701, și al patrioților Renașterii „de stânga” (de tipul lui Carlo Pisacane, și în niciun caz al lui Camillo Benso di Cavour). Faptul este însă că scenariul în care a avut loc cel de-al treilea război mondial nu are nimic de a face cu scenariul celui de-al doilea, un scenariu de la care derivă contrastul dintre fascism și antifascism. Chiar și Francisco Franco, înscris printre „fasciști”, a îngăduit, începând din 1947, armatei SUA folosirea bazelor militare spaniole, iar în NATO erau aliați militari colonialiști portughezi și francezi (cel puțin din vremea minunatului general Charles de Gaulle), militari „fasciști” spanioli și greci, și, în fine, militari social-democrați danezi și norvegieni. Nu vreau deloc, așa cum se spune, „să-i bag pe toți în aceeași oală”. Vreau doar să subliniez ceea ce corporațiile noastre de istorici contemporanești nu subliniază, și anume faptul că al treilea război mondial contrapunea de o parte „comuniștii” (și nici măcar toți, pentru că Tito, comunistul iugoslav, a fost, de fapt, un militar care s-a dat de partea celorlalți), iar, pe de altă parte, un front curios alcătuit din fasciști, liberali și social-democrați. Dar pentru detalii fac trimitere la capitolul al patrulea al acestui eseu.

Aveam deja patruzeci și șase de ani și îmi terminasem educația politică și ideologică când s-a sfârșit cel de-al treilea război mondial (1989). Mi-a fost clar imediat (războiul din Golf, 1990-1991) că nu a început o nouă eră fericită a păcii universale, așa cum timp de aproape un an și jumătate a afirmat extrem de coruptul nostru circ

mediatic. Începea un al patrulea război mondial, unul încă în curs, căci Statele Unite ale Americii, care conduseseră în mod politic, diplomatic și, mai presus de toate, militar „partidul capitalist”, în timpul celui de-al treilea război mondial, și l-au condus pe baza victoriei în cel de-al doilea război mondial, în care a supus economic atât dușmanii (Germania, Italia și Japonia), cât și prietenii săi (Anglia și Franța), puteau în sfârșit să își traseze obiectivul „imperial”.

Și tocmai aici începe ineditul, și împreună cu el paradoxul, care depășește cu mult percepția psihologică și existențială a unui domn care se îndreaptă cu pași mari spre vârsta a treia. Este un lucru inedit și un paradox, ca să spunem așa, „obiective”. Obiectivul acestui eseu, care este, de asemenea, un eseu istoric, în care scriitorul nu este nicidecum un istoric profesionist, este să le discutăm în mod adecvat, deși în mod inevitabil sumar, și uneori aproape telegrafic. Dar dacă așteptăm să ne ajute să înțelegem prezentul corporația universitară a contemporaneștilor, vom aștepta până la calendele grecești!

Situația istorică fără precedent a lumii de astăzi constă în faptul că, pentru prima dată în istorie, un imperiu, sau, dacă vrem, un singur stat-națiune cu proiecte imperiale, își depune candidatura pentru o stăpânire geopolitică mondială. O guvernare geopolitică mondială nu era posibilă, din motive evidente, pentru imperiul persan al lui Cyrus și Darius, pentru imperiul lui Alexandru Macedon, pentru imperiul roman, imperiul bizantin,

imperiul islamic al lui Harun al-Rashid, imperiul carolingian, imperiul mongol și chiar și imperiile coloniale spaniol și britanic. Imperiul britanic a ajuns totuși la o supremație navală netă față de concurenții săi și, spre deosebire de Napoleon și Bismarck, a avut, de fapt, o strategie de dominație globală, dar în vremea sa nu existau încă tehnologiile militare necesare pentru a pune bazele unui imperiu real. Și acest lucru este demonstrat indirect de faptul că pentru a-l învinge pe competitorul său german (care, în plus, nu avea încă o strategie geopolitică globală, ci doar o strategie europeană sau, dacă vreți, cel mult, una euro-africano-medio-orientală), Marea Britanie a trebuit să se bazeze strategic pe SUA, care i-au întors favoarea eliminând-o și înlocuind-o în rolul de putere mondială. Astăzi, tehnologiile militare și globalizarea economică permit SUA să-și pună candidatura la rolul unicului adevărat imperiu mondial într-un mod realist, iar soarta lumii în deceniile următoare (este complet inutil și neserios să se meargă mai departe) se va decide integral doar *dacă* acest obiectiv dezastruos va putea fi atins și în funcție de măsura în care va putea fi atins. Există motive întemeiate să credem că, din fericire, nu a putut fi realizat și le vom discuta, cât se poate, în capitolul al cincilea.

Paradoxul situației istorice mondiale constă în faptul că două generații de „intelectuali critici” au fost „dresate” (folosesc aici în mod provocator și deliberat cuvântul care se utilizează pentru animalele de dresaj din motive casnice și/sau de la circ) să ia în considerare numai latura

socială și/sau culturală a lucrurilor și să rețină punctul de vedere geopolitic ca pe ceva de „dreapta” care nu poate interesa decât pe membrii categoriilor „reacționare”, precum cele ale diplomaților și militarilor. În acest mod, aspectul geopolitic al evenimentelor istorice, care este în realitate profund și organic împletit cu aspectele sociale și culturale, a fost în mod divers „confiscat” de către diplomați și militari, și anume de către specialiștii în viclenie și disimulare, pe de o parte, și în forță și violență, pe de altă parte. „Stânga” nu a fost astfel doar cucerită treptat de un americanism tehnologic-futurist, deja potențial prezent în ADN-ul său original „progresist”, ci și redusă la o serie impotentă de ostentații testimoniale de tip narcisist, în care ritualul manifestației behăite și servile (pacee! pacee!) a fost îmbogățit interludii de huligani deghizați care sparg ferestre amplu asigurate pentru maximul divertisment al cercului mass-mediatico-televizual. Această ritualizare, deja prevăzută și condamnată de Günther Anders încă din anii optzeci ai secolului XX, este acum o parte integrantă a „societății spectacolului” descrisă de situaționistul Guy Debord în vremuri în care nu era încă o modă, și care este astăzi prezentată ostentativ ca „dovadă a democrației”, de către regimuri vasale ale imperiului american.

Discursul ar fi lung și îl vom face în paragrafele „culturale” ale următoarelor capitole ale eseului. Dar acest proces de neutralizare ritualistă a stângii, odinioară anticolonialistă și antiimperialistă, și astăzi behăitoare, os-